CAP. II.

1 CLerici. †Breue eſt, nec poteſt breuius ſummari.Sed ꝓ ſummario nota, ꝙ armo
rũ delatio clericis eſt inhibita in tm̃,ꝙ contra fa-
ciẽtes grauiter peccant.Hoc colligit̃ ex eo, quia tale deli-
ctũ eſt excõicatione dignũ, vt hic, ſed excõicatio nõ fert̃,
niſi pro graui crimine,vt in c.nullus, & in c.nemo.11.q.3.
a & q̃uis hic caueat̃ ſolũ de clericis,idẽ dic in laicis,[a] vt pa-
tet in rubro & nigro,C.vt armorũ vſus inſcio principe in-
terdictus ſit. lib.6. Sed contra hoc op.de c. dilecto. de ſen.
exc.li.6.vbi ille decanus aſſumpſit arma materialia, ad idẽ
c.olim.infra de reſt.ſpo.Sol.illa iura loquũtur in armis de-
fenſibilibus, & non offenſibilib. Pñt.n.clerici ad eorũ de-
fenſionẽ arma aſſumere,vt in cõtrariis.Sed q̃ro vltra alios
nũquid ſit hoc clericis licitũ indiſtincte? Sol.diſtingue ple
ne.Primo,an liceat pro defenſione propriæ perſonę. Secũ
do,quid pro defenſione rerũ.Tertio,an pro defenſione ꝓ-
2 ximi. Quarto,quid in religioſis. †Ad primũ dic,ꝙ ſi cleri-
cus non poteſt mortẽ aliter uitare, põt impune occidere
b ſuũ aggreſſorẽ,nec vllã irregularitatẽ[b] incurrit.Nã potiꝰ
aggreſſor vr̃ ſe ipſum occidere,q̃ ab aggreſſo occidi,vt ꝓ-
batur in cle.ſi furioſus. de hom. & iõ nullũ peccatũ incur-
rit.Et dixit Io.de Lig.in tractatu de iuſto bello, ꝙ ſi clericꝰ
celebrans inuadit̃,iuſte dimittit celebrationẽ, & ſi defen-
dendo ſe,occidit aggreſſorẽ,põt incontinenti redire ad al
tare,& officiũ perficere. Si vero poterit aliter mortẽ vita-
re,puta fugiendo,tunc eſt dubiũ, nunquid clericus teneat̃
fugere, an vero poſſit arma mouere.gl.in c.his clericis.50.
diſt. & in c.ſicut dignum. de hom.ſentiunt, ꝙ tunc nõ dẽt
percutere.Sed in cõtrariũ adduco d.c.olim. vbi pro defen
ſione rerũ licitũ eſt clerico mouere arma,ergo fortius pro
repulſione iniuriæ perſonalis.Nã iniuria eſt fugari,& iniu
ria q̃libet corporalis vr̃ maior qualibet iactura rerũ. l.in
ſeruorũ.ff.de pę. facit qđ no. Bar.in l.1.ff.vnde vi. Puto ſic
in clerico diſtinguendũ,ꝙ ad ſæua,puta ad occiſionẽ, non
c debet clericus procedere, ſi põt fugere,[c] ſed aliter reſiſte-
re, & verberare põt. ar.in c. olim, iuncta d.cle. ſi furioſus.
Tunc. n. non occidendo euitat irregularitatem, qñ aliter
3 mortẽ propriam vitare non poterat.†Secundo caſu, cum
quærit̃, nunquid pro defenſione rerũ? vr̃ primo,ꝙ non ſit
licitũ arma mouere. arg. in c.ſuſcepimus. infra de hom. &
in c.2.eo. tit.dũ dicit,[Te tuaq; liberando &c.] & ſic requi
rit illa duo copulatiue.In contrarium facit d.c.olim.Con-
cludo ſic,ꝙ ad occiſionem,ſeu mẽbri debilitationẽ clericꝰ
procedere non debet pro defenſione rerũ, vt in dictis iu-
ribus, ſed aliter verberare ſeu reſiſtere poteſt, vt in d.c.o-
lim. & hoc ſentit Inn.in c.ſi vero. il primo. de ſent. exc. In
d tertio mẽbro. ſ.quid pro defenſione proximi,[d] vr̃ primo,
ꝙ nõ liceat clerico ꝑ tex. in c.ex multa.inf. de voto. vbi dr̃
ꝙ clericale officiũ reddit clericos inhabiles ad pugnãdũ,
ẽt cũ Saracenis. Ad idẽ,24.q. 8.rep̃henſibile,& 7.q.1.c.ſci-
ſcitatus,& qđ ibi no.in contrariũ facit d.c.dilecto, vbi dr̃,
ꝙ licet vnicuique vicino propulſare iniuriam inferendã
proximo,& ꝑ illud verbum,cuiq;, dicit ibi Hoſt.& ẽt Inn.
quod laico,& clerico hoc licitum eſt. Puto ſic concluden-
dum,ꝙ aut clericus habet iuriſdictionẽ in loco, & tunc ꝓ
defenſione ſuorum licet arma mouere, & ſic loquitur d.c.
dilecto.Si vero non habet iuriſdictionem, aut ſine ope cle
rici iniuriã põt propulſari,& non debet clericus pugnare,
vt ſupra in cõtrariis.aut nõ poteſt aliter propulſari, & tũc
licet clerico capere aggreſſorem proximi, & verberare ac
ẽt occidere,ſi aliter iniuriam propulſare non poteſt. 23.q.
3.in c.Maximianus,& c.qui põt,& d.c.dilecto. Incurrit tñ
occidendo irregularitatẽ, vt no. 23.q.8.c.1. & in ſumma.
Nunq̃.n.euitat irregularitatem occidendo, vel mutilãdo,
niſi qñ aliter mortem propriã euitare non põt, vt in d.cle.
ſi furioſus.Pro defenſione ergo proximi incurrit irregula-
4 ritatẽ ſine peccato.†Simile in iudice,& in teſtib.exercenti
5 bus eorũ officiũ ĩ cã criminali.51.di.c.1.& qđ ibi no.†Sed
circa hoc vertit̃ pulchrũ dubiũ, nunquid Papa poſſit dare
licentiã clerico pugnandi in bello iuſto,ſine metu irregu-
e laritatis?[e] & primo vr̃,ꝙ non,quia hoc vr̃ prohibitum iu-
re diuino.Nã ab ipſo Chriſto dictũ fuit Petro volenti de-
fendere magiſtrum ſuũ ab iniuria Iudæorũ, Cõuerte gla-
dium tuum in vaginã,vt hr̃ in euangelio, & tranſumptiue
23.q.8.c.1.Item in veteri teſtõ dixit Deus ad Dauid, non
ędificabis mihi tẽplum, quia vir ſanguinis es,vt hr̃ trãſum
ptiue de conſec.di.1.c.1.contrariũ determinat Cal.in c.pe
titio, inf.de hom.Mouet̃,quia irregularitas eſt de iure po-
ſitiuo,alle.c.is q.de ſen.exc.li.6.Sed tu adde dictũ Inn.in c.
ad audientiã.inf.de hom.Itẽ ſola conſtitutio eccleſiæ ꝓhi-
bet clericũ pugnare ĩ bello iuſto;ergo Papa,q eſt ſuꝑ iſtas
conſtitutiones humanas,vt in c.propoſuit,de cõceſ.p̃b. p̃t
hãc prohibitionẽ relaxare,maxime cũ ipſe Papa poſſit ex
iuſta cã bellum indicere,p̃ſertim contra infideles. 23. q. 8.
c.oĩ,& c.p̃terea,ea.cã,& q.Nec ob.prima authoritas all.in
contrariũ, quia non ſolum illa fuit dicta Petro, ſed ẽt aliis
laicis,vt colligit̃ ex eo, ꝙ in eadẽ authoritate ſubiicit, dũ
dr̃:nã oĩs,qui gladiũ accipit,gladio peribit. Sic ẽt rñdetur
ad authoritatẽ,& poteſt dici melius ad illam ſecundam,ꝙ
loquit̃ de effuſione ſanguinis iniuſta. nã Dauid ꝓditorie
fecerat interfici Vriã,vt committeret adulteriũ cũ Berſa-
be eius vxore,& adhuc nõ fuit pęnitens,qñ illa verba fue-
runt ſibi dicta:ſed nos loquimur qñ bellũ eſt iuſtũ, & vt di
cit alibi Ang.ille dr̃ accipere gladiũ, qui ſuperiore nõ iu-
bente,vel conſentiente,gladiũ aſſumit ad effundendũ ſan
guinẽ,vt eſt no.tex.in c.ille.23.q.3.Itẽ videmus, ꝙ Papa di
ſpenſat poſt pnĩam in irregularitate ex peccato cõtracta,
vt no.Hoſt.& cõiter Doc.in c.ſicut dignum,de hom.& no.
in d.c.1.de conſec.di.1. & hoc eſt valde no. Venio ad vlti-
6 mũ,† quid in religioſo, an poſſit ſe defendere ſine ſuperio-
ris lnĩa? & vr̃ primò,ꝙ non:quia ẽt actus liciti,& in ſe lau-
dabiles,ſunt ſibi prohibiti ſine ſui ſuperioris lnĩa,vt voue-
re,peregrinari, & ſim.20. q.4. c.monachis. Itẽ defenſio fit
ex propria voluntate, ſed voluntas religioſi depẽdet a vo
luntate Abbatis,vt in c.2.de teſta.lib.6.cum ſi.Io.de Li. in
d.trac.concludit, ꝙ ſi põt commode hr̃i ſuperioris lnĩa,po
ſtulãda eſt:alias aũt licitũ eſt ſe defendere, cũ hoc cõpetat
de iure naturali.1.di.c.ius naturale. Et quo ad actus natu-
f rales non cenſet̃ mortuus,[f] ad hoc.16.q.1.c.placuit, & qđ
ibi no.in l.Deo nobis,C.de epi.& cle.Pro hoc primo facit
gl.no.12.q.1.c.nõ dicatis,q̃ dicit religioſum poſſe eleemo-
ſinam facere de bonis monaſterii morienti fame,ſi nõ põt
lnĩa ſuperioris cõmode hr̃i.Si ergo per actũ alias ſibi illici
tũ põt ſubuenire vitæ alterius, fortius per actũ licitũ põt
ſubuenire vitæ propriæ. Immo eſt plus dđm, vt aduerſus
ſuũ ſuperiorẽ poſſit ſe defendere, ſi ſuperior eũ inuadit cõ
7 tra oẽm rłam.ar.in c.ex parte. de acc.& hoc bene no. † Et
inquantũ iſtud c.ſimpłr ꝓhibet delationẽ armorũ,intelli-
ge de cultello feritorio,ſeu offenſorio:ſecus aũt in cultel-
g lo paruo,[g] apto ad incidendũ panẽ,& alia neceſſaria, talẽ
em̃ clericus licite defert,vt in c.lator.inf.de hom. Nã ſi ille
clericus non portaſſet illũ cultellũ, incidiſſet in irregulari
tatẽ,q̃a dediſſet operã rei illicitę ſecuta morte alterius ꝓ-
ut ibi dr̃.Et idẽ dic in religioſo, vt ꝓbat̃ in cle.ne in agro,
8 de ſta.reg.§.nullus.†Et aduerte,quia licet clerici ſeculares
non ſint excommunicati ipſo facto ex delatione armorũ,
ſed excommunicandi, vt hic, religioſi tamen tenentes ar-
h ma intra ſepta[h] monaſterii ſine licẽtia ſuperioris, ipſo fa-
cto

ADDITINOES.

a ZACHARIAS ¶Idem dic in laicis.Adde Car.in cle.1.§.pręfatæ. qõ.5. de ſta.mo.& in cle.2.§.porro.de hære.& melius in cle. 2.§. 1.de exceſ.præl.

SEB. SAPIA. ¶Idem in laicis.uide Ro.in ſing.263. inc.prohibitum eſt arma portare.ubi dicit,ꝙ licet omnibus ſit prohibitum portare arma tamẽ ſi ruſticus portauerit ſolum punitur in perditione armorum,uel in 30. libris.

b ¶Vllam irregularitatẽ. Adde do.Card.conſi. 19.Cal.late cõſi.1.de treu. & pa.

SEB. SAP. Irregularitatem.Vide Abb.in c.olim.1.col.7.uer.itẽ quęritur ad declarationẽ.ſup. de reſt.ſp.& Fel.in c.ſi uero.in prin. inf.de ſen.excom.

c ¶Poteſt fugere.Adde ꝙ Bal conſi.211.lib.4.dicit, ꝙ cum fuga non eſt tuta, quis fugere non tenetur,quia periculum eſt in dando terga,& ibi late uide, & dicit idem Bal.conſi.430. 1.lib. quod non ualeret ſtatutum ꝙ aggreſſus non deberet ſe defendere.Ber.

d SEB. SAP. ¶Proximi.Vide Abb.in c.3. in fi.de cler. percuſ. & d.Iaſ.in l. ut uim col.6.uer.in eadem glo.ibi reſpondeo. ff. de iuſtitia & iure .in uerſ. ſed pulchrum dubium eſt.

e SEB. SAP. ¶Irregularitatis.vide Fel.in c.petitio, inf.de hom. uerſ.ſecunda cõcluſio.vbi tradit, ꝙ clericus poteſt aſſiſtere in bello iuſto,& hortari milites, ſed non poteſt mouere arma,ut oc cidat.

f ¶Mortuus.Adde ꝙ voluit Anch.poſt Spec. eius com. 417. ꝙ per profeſſionẽ monachi,non extinguuntur vſusfructus,quos comedit. Ber.

g ¶Cultello paruo. Adde, quod talis cultellus non uenit appellatione armorũ,Fran.Are.conſi.38 Ber.Adde,ꝙ ſtatutum puniens portantẽ arma, nõ punit portantẽ talẽ cultellũ, gl.eſt reputata ſing.in Auth.de armis.ad fi. in antep.gl.quã ſequitur,& limitat eleganter Bar. in l.1. ff.ad leg.Iul. de ui publ. uide materiam,in §.ex maleficijs,Inſti.de actio.Aen.Fal.

SEB. SAP. Cultello paruo.Quid veniat appellatione armorum, tradit Felin.in rub.proœ.Grego.col.53.ubi refert Domin. dicentem, ꝙ appellatione armorum non ueniunt arma,de quibus in l.armorum.ff.de uerb.ſig. ſed illa,quæ de communi vſu arma dicuntur.

h ¶intra ſepta. Adde Fed.diſp.ſua 14. vbi ponit,a quo tales debeant abſolui, cum ſint exempti. Ber.